

OPATRENIA PRIAMEJ PREVENCIE ZAMESTNANCA

JUDr. Andrej Poruban, PhD.

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne
Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov
andrej.poruban@tnuni.sk

Opatrenia priamej prevencie zamestnanca

Príspevok sa zaoberá povinnosťou zamestnanca počínať si tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu života, zdravia a poškodeniu majetku alebo k jeho zničeniu, ani k bezdôvodnému obohateniu, a zameriava sa na relevantnú rozhodovaciu činnosť slovenských súdov.

Employee's measures of direct prevention

This paper deals with obligation of employee to no threat to life, health and property, or destroy of property, nor unwarranted enrichment occurs. It focus on relevant case law of national courts.

Medidas de prevención directa de los empleados

Este documento aborda la obligación del empleado de no amenazar la vida, la salud y la propiedad, o destruir la propiedad, ni se produce un enriquecimiento injustificado. Se centra en la jurisprudencia relevante de los tribunales nacionales.

Kľúčové slová: zamestnanec, prevencia, majetok, škoda

Keywords: employee, prevention, property, damages

Palabras clave: trabajador, prevención, posesión, daño

* Príspevok vznikol za podpory prostriedkov poskytnutých z projektu Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied (VEGA) ev. číslo 1/0228/20 pod názvom Sociálna ochrana osôb so zdravotným postihnutím v pracovnom práve a práve sociálneho zabezpečenia.

Úvod

K najdôležitejším súčasťam pracovného práva patrí prevencia¹, ktorá smeruje už proti vzniku samotného ohrozenia a nie iba k zabezpečeniu náhrady, pretože zamestnanec je spravidla v takom ekonomickom postavení, že nie je schopný väčšie škody nahradiť. Ide o súhrn rôznych činností a právnych prostriedkov, ktoré sú vopred zamerané na zabránenie vzniku škody. Jedným z konkrétnych opatrení priamej prevencie² je aj § 178 ods. 1 Zákonníka práce (ďalej ako ZP):

„Zamestnanec je povinný si počínať tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu života, zdravia a poškodeniu majetku alebo k jeho zničeniu, ani k bezdôvodnému obohateniu.“

1.

Povinnosť zamestnanca nadväzuje na všeobecnú prevenčnú povinnosť zamestnávateľa podľa § 177 ods. 1 ZP³. Ustanovenie § 178 ods. 1 ZP je pokračovateľom prvej vety § 171 ods. 1 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. účinného do 31. marca 2002: *„Zamestnanec je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo k škodám na zdraví a majetku ani k neoprávnenému majetkovému prospechu na úkor spoločnosti alebo jednotlivca.“*⁴

Pôvodná verzia bola pritom v podstate podobná § 415 Občianskeho zákonníka: *„Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.“*⁵ Z porov-

¹ Podľa prof. Gregorovej ide dokonca o zásadu pracovného práva. Pozri GREGOROVÁ, Z. in STRÁNSKY, J. a kol.: *Dúsledky subsidiarity nového občianskeho zákoníku v pracovněprávních vzťahoch*. Brno : Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, s. 53.

² GALVAS, M. in GALVAS, M. a kol.: *Pracovní právo*. Vyd. 1. Brno : Masarykova univerzita, 2012, s. 601.

³ § 177 ods. 1 ZP: *„Povinnosti zamestnanca podľa § 178 ods. 1 ZP predchádza všeobecná prevenčná povinnosť zamestnávateľa podľa § 177 ZP.“*

⁴ V českom Zákonníku práce č. 262/2004 Sb. zodpovedá § 178 ods. 1 ZP prvá veta § 249 ods. 1: *„Zaměstnanec je povinen počínat si tak, aby nedocházelo k majetkové újme (dále jen „škoda“), nemajetkové újme ani k bezdůvodnému obohacení.“* Aktuálne znenie už pokrýva aj nemajetkovú ujmu. Predchádzajúca verzia mala podobu ako v Zákonníku práce z roku 1965: *„Zaměstnanec je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, majetku ani k bezdůvodnému obohacení.“*

⁵ K § 415 Občianskeho zákonníka pozri viac FEKETE, I.: *Občiansky zákonník. 1. diel: §1 až § 459*. Žilina : EUROKÓDEX, 2011: *„Občianskoprávna úprava vychádza z toho, že spôsobenie škody je nežiaducim spoločenským javom, pretože žiadna náhrada škody nemôže privodiť stav, ktorý tu bol pred vznikom škody. Preto sa v ustanovení § 415 OZ kladie dôraz na predchádzanie škodám. Ide o legislatívne vyjadrenie princípu generálnej prevencie, ktorý každému subjektu súkromného práva ukladá povinnosť počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na majetku*

naní textu starého a nového pracovnoprávneho kódexu však vyplýva, že v súčasnosti je prevenčná povinnosť rozšírená aj na ohrozenie života a zdravia a nielen na vznik škody.

Na druhej strane pri majetku došlo k zúženiu škody spôsobenej iba poškodením (pokazením) a zničením (privodením do neupotrebitel'ného stavu), a teda sa netýka straty či krádeže. Akcentuje aj to aj jedno z recentných rozhodnutí: „*Rovnako nemožno tvrdiť, že žalovaná si nepočínala tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu života, zdravia a poškodeniu majetku alebo k jeho zničeniu, ani k bezdôvodnému obohateniu, pretože v danom prípade nedošlo ani k poškodeniu ani zničeniu majetku ale jeho odcudzeniu.*“⁶

Otázne je však, či to zákonodarca zamýšľal práve takto, pretože napr. v § 217 ods. 2 ZP⁷ je tiež uvedený pojem <poškodenie>, ale myslí sa tým každé spôsobenie škody.⁸ Okrem toho je z hľadiska štruktúry ustanovenie § 178 ods. 1 zaradené pod spoločnú marginálnu rubriku označenú ako <Predchádzanie škodám>.

Odpoveď nedáva ani dôvodová správa, z ktorej sa skôr javí, že nedošlo k obsahovému posunu: „*Navrhuje sa upraviť pracovnoprávnu prevenciu. Uložené povinnosti sa týkajú obidvoch subjektov pracovnoprávnych vzťahov. (...) Zamestnancom je okrem všeobecne ustanovenej právnej povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám, uložená aj povinnosť oznamovacia a zakročovacia.*“⁹

Zmenu nereflektuje ani základná komentárová literatúra: „*Za všeobecnú prevenčnú povinnosť zamestnanca možno považovať povinnosť počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, majetku, ani k bezdôvodnému obohateniu. Túto povinnosť má zamestnanec v priebehu celej doby trvania pracovného pomeru. Zavinené nedodržanie tejto povinnosti môže spôsobiť založenie hmotnej zodpovednosti zamestnanca a v prípade vzniku bezdôvodného obohatenia aj vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 220 ZP.*“¹⁰ Ani vysokoškolská učebnica: „*Všeobecná prevenčná povinnosť zamestnanca znamená konať tak,*

fyzických a právnických osôb a ujme na zdraví fyzických osôb (úprava špeciálnej prevenčnej povinnosti je obsiahnutá v ustanoveniach § 417 až § 419 OZ). Navyše citované ustanovenie počínajúc od roku 1992 ukladá prevenčné správanie sa aj vo vzťahu k prírode a životnému prostrediu.“

⁶ Bod 34 rozsudku Okresného súdu Žilina z 15. 12. 2016, sp. zn. 14Cpr/3/2016; rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Žiline z 28. 2. 2018, sp. zn. 10CoPr/8/2017.

⁷ § 217 ods. 2 ZP: „*Pri určení škody na veci sa vychádza z ceny veci v čase poškodenia.*“

⁸ K rozporu medzi súdmi pozri aj kapitolu IV.

⁹ Dôvodová správa k vládnomu návrhu zákona Zákonník práce. Dostupné na <https://www.nrsr.sk/dl/Browser/Document?documentId=162674>.

¹⁰ BARANCOVÁ, H. in BARANCOVÁ, H. a kol.: *Zákonník práce*. Bratislava : C. H. Beck, 2017.

aby zamestnávateľovi a iným zamestnancom zamestnávateľa nevznikla škoda.“¹¹

2.

Analyzované ustanovenie je potrebné vnímať v spojitosti so základnou povinnosťou zakotvenou v § 81 písm. e) ZP: „Zamestnanec je povinný najmä hospodáriť riadne s prostriedkami, ktoré mu zveril zamestnávateľ, a chrániť jeho majetok pred poškodením, stratou, zničením a zneužitím a nekonať v rozpore s oprávnenými záujmami zamestnávateľa.“ Podľa niektorých autorov ide dokonca o „duplicitné vyjadrenie“¹², s čím sa nemožno stotožniť. Vo vzťahu k majetku je § 178 ods. 1 ZP formulovaný širšie, pretože sa neobmedzuje len na majetok zamestnávateľa.¹³

Vo vzťahu k zdraviu ustanovenie zdôrazňuje povinnosť zamestnanca v intenciách druhej vety § 148 ods. 1 ZP: „Zamestnanci sú povinní pri práci dbať o svoju bezpečnosť a zdravie a o bezpečnosť a zdravie osôb, ktorých sa ich činnosť týka.“ Aj tu treba zdôrazniť, že predmetom ochrany v zmysle § 178 ods. 1 ZP je život a zdravie kohokoľvek a nielen vlastný život a zdravie zamestnanca a osôb, ktorých sa jeho činnosť týka. Výklad pojmu zdravie by nemal byť zúžený len na medicínske vnímanie, ale mal by vychádzať z preambuly Ústavy Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), ktorá ho definuje ako úplný stav pohody fyzickej, duševnej a sociálnej a nie iba spočívajúci na neexistencii choroby alebo chorľavosti.

3.

Uložená povinnosť 'počínať tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu života, zdravia a poškodeniu majetku alebo k jeho zničeniu, ani k bezdôvodnému obohateniu', je vymedzená príliš široko a vnáša do pracovnoprávných vzťahov prvok neistoty.

Ustanovenie však nemá byť interpretované ako neohraničená norma správania, ale má vytvárať základné medze pre konanie zamestnanca. Ten je pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti

¹¹ HAMULÁK, J. in BARANCOVÁ, H. – OLŠOVSKÁ, A. – HAMULÁK, J. – DOLOBÁČ, M.: *Slovenské pracovné právo*. Bratislava : Sprint 2, s. 508.

¹² MASÁR, B. in TKÁČ, V. a kol.: *Zákonník práce: komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2014, s. 409.

¹³ To sa týka aj života a zdravia.

s ním povinný zachovávať iba taký stupeň pozornosti, ktorý možno po ňom vzhľadom na konkrétne pracovné podmienky a k danej časovej a miestnej situácii rozumne požadovať, a ktorý je objektívne spôsobilý zabrániť, alebo aspoň čo najviac obmedziť riziko ohrozenia života, zdravia a poškodenie alebo zničenie majetku. Nie je mu uložená povinnosť predvídať každý v budúcnosti možné riziko a tým ohrozenie resp. poškodenie/zničenie úplne vylúčiť.¹⁴

Idete teda o normu všeobecného a podporného charakteru, ktorej účelom nie je ponúkať plnohodnotnú ochranu, ale vytvárať predpoklady pre iné existujúce normy. Zamestnanec sa musí riadiť najprv osobitnými ustanoveniami, ktoré vyžadujú konkrétne správanie.¹⁵ To platí aj pre súd, ktorý by mal vznik prípadnej zodpovednosti za škodu posúdiť najprv podľa špecifickej normy a až pri jej absencii aplikovať všeobecnú prevenciu.

Dochádza však k tomu, že súdy nadbytočne konštatujú aj porušenie § 178 ods. 1 ZP spolu s porušením inej povinnosti; napr.: „*Žalovaný ďalej poukazoval aj na to, že žalobca (zrejme aj následkom predchádzajúceho požitia alkoholických nápojov) konal po tom, ako došlo k poruche na baliacom stroji, unáhle a skratovo, v dôsledku čoho nebolo objektívne možné zo strany žalovaného vzniknú úrazu zabrániť. Týmto konaním žalobca nielenže porušil prevenčnú povinnosť podľa § 178 ods. 1 Zákonníka práce ale aj všeobecne záväznú právnu a interné predpisy žalovaného na zaistenie BOZP, s ktorými bol riadne oboznámený.*“¹⁶ Alebo: „*Súd poukazuje na skutočnosť, že v rámci všeobecnej prevenčnej povinnosti ustanovenej v § 178 ods. 1 Zákonníka práce, bol odporca povinný si pri výkone pracovnej činnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám zamestnávateľa. (...) V danom prípade vznikla navrhovateľovi ako zamestnávateľovi škoda na základe porušenia povinností pri plnení pracovných úloh, zároveň existovala príčinná súvislosť medzi porušením povinností a vznikom škody, pričom škoda bola spôsobená z neobstaranosti. Je možné dodať, že porušenie pracovných povinností pri plnení pracovných úloh spočívalo v tom, že odporca nechránil majetok zamestnávateľa pred poškodením, resp. zničením tak, ako to ukladá § 81 písm. e/ Zákonníka práce.*“¹⁷

¹⁴ Podľa NOVOTNÝ, Z. in PICHRT, J. a kol.: *Zákonník práce. Zákon o kolektívnom vyjednávaní. Praktický komentár.* Praha : Wolters Kluwer, 2017.

¹⁵ BIČOVSKÝ, J. – HOLUB, M.: *Náhrada škody podľa občanského, obchodného, pracovného a správneho práva.* Praha : Linde, 1995, s. 185.

¹⁶ Bod 37 rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 30.05.2017, sp. zn. 16Cpr/6/2015; rozhodnutie nenapadnuté opravnými prostriedkami.

¹⁷ Rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 11.02.2013, sp. zn. 11Cpr/7/2012; rozhodnutie nenapadnuté opravnými prostriedkami.

Nedodržanie všeobecnej prevenčnej povinnosti môže byť postihnuté rovnako ako každé iné porušenie povinnosti. Pri naplnení ďalších predpokladov vzniku zodpovednosti môže tiež zakladať právo zamestnávateľa na náhradu škody¹⁸, alebo vydanie bezdôvodného obohatenia¹⁹. V prípade poškodenia alebo zničenia majetku pôjde spravidla aj o porušenie pracovnej disciplíny podľa § 81 písm. e) ZP.

Porušenie všeobecnej prevenčnej povinnosti zamestnanca môže mať za následok aj obmedzenie zodpovednosti zamestnávateľa v zmysle § 218 ZP²⁰. So zreteľom na dikciu § 196 ods. 4 ZP²¹ však nemôže byť predmetné ustanovenie uplatnené ako liberačný dôvod pri zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania celkom²² alebo sčasti²³.

Naopak, pri výklade *argumentum a contrario* možno skonštatovať, že generálna klauzula je použiteľná v prípadoch, keď jedinou prípadne jednou z príčin škody bolo, že zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok²⁴, alebo keď jednou z príčin bolo, že zamestnanec konal ľahkomyselne²⁵.

¹⁸ § 179 ZP:

„(1) Zamestnanec zodpovedá zamestnávateľovi za škodu, ktorú mu spôsobil zavineným porušením povinností pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním. Zamestnávateľ je povinný preukázať zamestnancovo zavinenie okrem prípadov uvedených v § 182 a 185.

(2) Zamestnanec zodpovedá aj za škodu, ktorú spôsobil úmyselným konaním proti dobrým mravom.“

¹⁹ § 222 ods. 1 ZP: „Ak sa zamestnanec bezdôvodne obohatí na úkor zamestnávateľa alebo ak sa zamestnávateľ bezdôvodne obohatí na úkor zamestnanca, musí obohatenie vydať.“

²⁰ § 218 ZP: „Ak zamestnávateľ preukáže, že škodu zaviniť aj poškodený zamestnanec, jeho zodpovednosť sa pomerne obmedzí. Pri zodpovednosti za škodu pri pracovných úrazoch a pri chorobách z povolania sa postupuje podľa § 196.“

²¹ § 196 ods. 4 ZP: „Pri posudzovaní, či zamestnanec porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci [odsek 1 písm. a) a odsek 2 písm. a)], alebo osobitné predpisy, nemožno sa dovolávať len všeobecných ustanovení, podľa ktorých si má každý počínať tak, aby neohrozil svoje zdravie a zdravie iných.“

²² § 196 ods. 1 písm. a) ZP: „Zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti celkom, ak preukáže, že jedinou príčinou škody bola skutočnosť, že škoda bola spôsobená tým, že postihnutý zamestnanec svojím zavinením porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovali a kontrolovali.“

²³ § 196 ods. 2 písm. a) ZP: „Zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti sčasti, ak preukáže, že postihnutý zamestnanec porušil svojím zavinením právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený, a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody.“

²⁴ § 196 ods. 1 písm. b) resp. 196 ods. 2 písm. b) ZP.

²⁵ 196 ods. 3 písm. b) ZP.

4.

K vzťahu zodpovednosti za škodu podľa českého § 249 ods. 1 Zákonníku práce v pôvodnom znení a všeobecnej prevencie sa vyjadril a najvyšší súd, ktorého závery sú stále použiteľné aj na § 178 ods. 1 ZP: „Nelze totiž opomenout (nestanoví-li zaměstnavatel sám určitý postup), že volba vhodného opatření na ochranu majetku zaměstnavatele v konkrétních podmínkách závisí z povahy věci na zaměstnanci samotném, na jeho úvaze, jak v konkrétní situaci majetek zaměstnavatele zabezpečí. Tato úvaha samozřejmě není ničím neomezená, neboť musí vycházet z konkrétních pracovních podmínek vzhledem k dané časové a místní situaci, na druhé straně ale nemůže být – z objektivního hlediska uvažováno – ve zjevném rozporu s obecnou zkušeností. Měřítkem správnosti závěru o porušení obecné prevenční povinnosti zaměstnancem z tohoto hlediska nemůže tedy být bez dalšího samotná skutečnost, že přes přijaté zabezpečení ke vzniku škody ex post došlo, neboť nesprávnost dříve zvoleného způsobu zabezpečení majetku zaměstnavatele by byla odvozována od škodní události, která nastala posléze, a naopak, i diskutabilní opatření by nemohlo být označeno za nesprávné jen proto, že shodou okolností ke škodě nedošlo. (...) Zaměstnanci lze vytýkat porušení obecné prevenční povinnosti ve smyslu ustanovení § 249 odst. 1 zák. práce – jak již bylo naznačeno výše – tehdy, nepočíná-li si vzhledem ke konkrétním pracovním podmínkám i k dané časové a místní situaci tak, aby nedocházelo ke škodám na majetku. Závisí-li způsob plnění obecné prevenční povinnosti zcela na úvaze zaměstnance, lze mu vytýkat porušení této povinnosti, jestliže je jeho počínání ve zjevném rozporu s obecnou zkušeností; samotná skutečnost, že zaměstnanec měl možnost volby jiného (možná vhodnějšího) postupu, a že přes zaměstnancem zvolené opatření, které nebylo ve zjevném rozporu s obecnou zkušeností, ke vzniku škody na majetku přesto došlo, závěru o porušení obecné prevenční povinnosti nepostačuje.“²⁶

5.

V súdnej praxi sa pod § 178 ods. 1 ZP subsumujú rôzne porušenia. Napr. zamestnanec, ktorý pracoval na základe pracovnej zmluvy, bol ministrom poverený riadením jednej z agentúr zriadenej ústredným orgánom štátnej správy. Počas výkonu funkcie bola tejto rozpočtovej

²⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 9. 3. 2015, sp. zn. 21 Cdo 1924/2013, publikovaný pod č. 98 v Sbírcе soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, roč. 2015.

organizácie doručená výzva okresného riaditeľstva policajného zboru na predloženie kompletného účtovníctva k projektu v sedemdnňovej lehote s následnou urgenciou. Zamestnanec v mene zamestnávateľa účtovnú dokumentáciu zaslal až po lehote, na čo okresné riaditeľstvo uložilo zamestnávateľovi poriadkovú pokutu, proti ktorej nepodal v zákonnej lehote sťažnosť. Uznesenie o uložení pokuty nadobudlo právoplatnosť a zamestnávateľ bol povinný zaplatiť 1.500,00 eur. Podľa súdu preukázateľne zamestnávateľ, ktorého navonok zastupoval zamestnanec, nespĺnil výzvu orgánu činného v trestnom konaní ani v lehote dodatočne stanovenej v urgencii. Zamestnanec nevykonal v rámci prevenčných povinností také včasné a účinné opatrenia (nežiadal o predĺženie lehoty na splnenie výzvy), aby nedošlo ani k vydaniu rozhodnutia o poriadkovej pokute a následne k ku škode na majetku navrhovateľa.

„S poukazom na uvedené skutočnosti mal súd za to, že v dôsledku nesplnenia všeobecnej prevenčnej povinnosti odporcom v zmysle § 178 ods. 1 Zákonníka práce sa zmenšil majetok navrhovateľa vo výške 1.500 Eur; ktorú sumu navrhovateľ uhradil zo svojho účtu dňa 15.5.2012 orgánu činnému v trestnom konaní titulom uloženej poriadkovej pokuty. Za spôsobenú škodu v celom rozsahu zodpovedá odporca, ktorému bola výzva, urgencie polície na predloženie listín potrebných pre trestné konanie pridelené na vybavenie a ktorý titulom funkcie štatutárneho zástupcu zodpovedá za to, že navrhovateľ poskytne požadovanú súčinnosť orgánom činným v trestnom konaní, pričom odporca nepreukázal svoje tvrdenie, že vydal podriadeným zamestnancom riadne a včas pokyny, ktorých splnenie by predišlo vzniku škody. Z uvedeného vyplýva aj záver, že ku škode došlo pri plnení pracovných úloh odporcu ako štatutárneho zástupcu navrhovateľa.“²⁷

K rovnakému riešeniu sa dopracoval ten istý súd aj pri odcudzení peňažnej hotovosti z neuzamknutého automobilu: *„[B]olo preukázané, že odporca, ktorý mal pri plnení pracovných úloh riadne a starostlivo hospodáriť s finančnými prostriedkami navrhovateľa, a chrániť majetok zamestnávateľa pred jeho poškodením, odcudzením, si nespĺnil prevenčnú povinnosť podľa § 178 ods. 1 Zákonníka práce, pretože mu podľa jeho tvrdení z neuzamknutého služobného motorového vozidla boli ukradnuté peňažné prostriedky navrhovateľa. (...) Za predpokladu, že tvrdenie odporcu o krádežiach sú pravdivé, je nesporné, že ku škode na majetku navrhovateľa došlo v príčinnej súvislosti s porušením prevenčných povinností odporcu, ktorý nezabezpečil služobné motorové vozidlo, v ktorom sa nachádzala hotovosť navrhovateľa pred nepo-*

²⁷ Rozsudok Okresného súdu Trenčín z 11. 11. 2015, sp. zn. 27Cpr/12/2012; rozhodnutie nenapadnuté opravnými prostriedkami.

*volným vniknutím cudzích osôb, hoci mal od navrhovateľa k dispozícii kľúče od auta.*²⁸

Krádeži sa týkal aj ďalší prípad v predajni techniky, v ktorej došlo bez použitia násilia k odcudzeniu rekordéra neznámym páchatelom. Zamestnanec pri rezervácii nepostupoval štandardným spôsobom, keď výrobok spolu s príslušenstvom neodložil na miesto na to určené v sklade a nezabezpečil ho proti zásahu inej osoby. Napriek tomu, že išlo porušeniu pokynu daného osobne vedúcim zamestnancom, dospel súd k záveru, „že sú splnené základné predpoklady vzniku zodpovednosti zamestnanca za škodu v zmysle § 178 ods. 1 Z. práce na základe posúdenia konania odporcu ako zanedbanie všeobecnej prevenčnej povinnosti.“²⁹

Záver

Je nepochybné, že vo vyššie uvedených rozhodnutiach zamestnávateľovi vznikla opomenutím zamestnanca ujma v majetkovej sfére. Škoda však nebola spôsobená poškodením ani zničením majetku pri ich doslovnom výklade, ale zmenšením majetku – znížením stavu na účte, pričom by mohla byť posudzovaná podľa § 178 ods. 1 ZP, iba ak by sa považovala za poškodenie v širšom význame. Takýto hranie sa so slovíčkami môže spôsobovať u adresátov právnych noriem nežiaduci stav právnej neistoty. Ak medzi subjektami pracovného pomeru nie je uzatvorená dohoda o hmotnej zodpovednosti v zmysle § 182 ods. 1 ZP³⁰, tak je vzhľadom na terminologickú nejednotnosť vhodnejšie konanie resp. nekonanie zamestnanca zahrnúť pod niektorú z konkrétnejších povinností v zmysle ZP, iného všeobecne záväzného predpisu, pracovnej zmluvy alebo pokyn zamestnávateľa a nespoliehať sa výlučne na všeobecnú prevenčnú povinnosť.

²⁸ Rozsudok Okresného súdu Trenčín zo 7. 5. 2014, sp. zn. 27Cpr/4/2012; rozhodnutie nenapadnuté opravnými prostriedkami.

²⁹ Rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo 30. 3. 2012, Sp. zn. 39C/422/2005.

³⁰ § 182 ods. 1 ZP: „Ak zamestnanec prevzal na základe dohody o hmotnej zodpovednosti zodpovednosť za zverenú hotovosť, ceniny, tovar, zásoby materiálu alebo iné hodnoty určené na obeh alebo obrat, ktoré je povinný vyúčtovať, zodpovedá za vzniknutý schodok. V dohodách sa môže so zamestnancami súčasne dohodnúť, že ak budú pracovať na pracovisku s viacerými zamestnancami, ktorí uzatvorili dohodu o hmotnej zodpovednosti, zodpovedajú s nimi za schodok spoločne (spoločná hmotná zodpovednosť).“

Použitá literatúra

1. BARANCOVÁ, H. a kol.: *Zákonník práce*. Bratislava : C. H. Beck, 2017. 1397 s. ISBN 978-80-89603-53-4.
2. BARANCOVÁ, H. – OLŠOVSKÁ, A. – HAMULÁK, J. – DOLOBÁČ, M.: *Slovenské pracovné právo*. Bratislava : Sprint 2. 664 s. ISBN 978-80-89710-48-5.
3. BIČOVSKÝ, J. – HOLUB, M.: *Náhrada škody podľa občanského, obchodného, pracovného a správneho práva*. Praha : Linde, 1995. 407 s. ISBN 80-85647-53-2.
4. Dôvodová správa k vládnemu návrhu zákona Zákonník práce. Dostupné na <https://www.nrsr.sk/dl/Browser/Document?documentId=162674>.
5. FEKETE, I.: *Občiansky zákonník: 1.diel: §1 až § 459*. Žilina : EUKÓDEX, 2011. 1524 s. ISBN 978-80-89447-50-3.
6. GALVAS, M. a kol.: *Pracovní právo*. Vyd. 1. Brno : Masarykova univerzita, 2012. 753 s. ISBN 978-80-210-5852-1.
7. PICHR, J. a kol.: *Zákonník práce. Zákon o kolektívnom vyjednávaní. Praktický komentár*. Praha : Wolters Kluwer, 2017. 1196 s. ISBN 978-80-7552-609-0.
8. Sbíрка soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, č. 9/2015. ISSN 0036-522X.
9. STRÁNSKY, J. a kol.: *Důsledky subsidiarity nového občanského zákoníku v pracovněprávních vztazích*. Brno : Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, 199 s. ISBN 978-80-210-7729-4.
10. TKÁČ, V. a kol.: *Zákonník práce*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2014. 1028 s. ISBN 978-80-8168-069-4S. 109.

Súdne rozhodnutia

1. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 09.03.2015, sp. zn. 21 Cdo 1924/2013.
2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28.02.2018, sp. zn. 10CoPr/8/2017.
3. Rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 11.02.2013, sp. zn. 11Cpr/7/2012.
4. Rozsudok Okresného súdu Bratislava III z 30.05.2017, sp. zn. 16Cpr/6/2015.
5. Rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 30. 03. 2012, Sp. zn. 39C/422/2005.
6. Rozsudok Okresného súdu Trenčín z 07.05.2014, sp. zn. 27Cpr/4/2012.
7. Rozsudok Okresného súdu Trenčín z 11.11.2015, sp. zn. 27Cpr/12/2012.
8. Rozsudok Okresného súdu Žilina z 15.12.2016, sp. zn. 14Cpr/3/2016.